

To mord og én henrettelse! Tre mord?

En kold dag i januar 1956 stod en lille dreng og kiggede ud ad vinduet i det lille stuehus på et husmandssted i Nørre Onsild. Hans far havde lige været hjemme til middag. Den store skovl havde stået op ad komfuret i køkkenet. Inden faren gik ud igen, havde han gjort skovlen glat ved at gnide et stykke stearinlys overalt på det varme skovlblad, så ville sneen ikke så let sætte sig fast. Drengen så sin far gå op ad hjulsporet, som førte fra det lille husmandsbrug op til landevejen. Det havde sneet kraftigt i løbet af natten, og nu var landsbyens mænd med deres skovle i gang med at rydde vejen for sne.

En iskold morgen i begyndelsen af januar 75 år tidligere havde det ikke været nødvendigt at rydde vejen for sne. Det havde været en klar nat. I vintermørket ved 6 tiden dukkede et sælsomt vogntog op på den selvsamme vej som landsbyens mænd i 1956 skulle holde farbar. Først kunne der kun skimtes nogle få hestetrukne vogne med deres svage lygter. Vognene var fyldt op til sidste plads, folk sad indhyllt i deres varmeste tøj. Som vognene kom nærmere blev det klart, at der var mange. For folk, som stod ved vejsiden, så det ud som om vogntoget ingen ende ville tage. For den der ville tælle, var tallet nok nået op på 300 eller mere.

En tilskuer ville have bemærket en vogn, som skilte sig ud fra de andre. Det var en lukket vogn, den var sort, og gardinerne var trukket for. Der var to ryttere på hver side af vognen. I vognen sad Rasmus Mørke bevogtet af to kraftige betjente, han var sammen med alle de andre på vej fra Hobro til Klejtrup. Rasmus var hovedpersonen, han var på vej til sin egen henrettelse, som skulle eksekveres på en mark i Klejtrup. Dagen i forvejen var skafottet blevet opført på en mark, som hørte til gården Brattingborg i Klejtrup, her boede detaillist og høker Peder Pedersen den 29. juni 1879. Om natten den 30. juni blev Peder Pedersen og hans karl Anders Bødker slået ihjel med en tøjrkølle. Peder Pedersens brodersøn, som boede i en anden fløj af gården, opdagede om formiddagen den frygtelige og blodige ugering. I løbet af kort tid rettede mistanken sig mod Rasmus Mørke. Han blev pågrebet den 3. juli i Randers, og efter at havde siddet fængslet i 2 og en halv måned tilstod han dobbeltmordet. Nu var han på vej til sin henrettelse, som skulle foregå kl.8:30.

På marken i Klejtrup voksede folkemængden til omkring 5000. De var kommet langvejsfra, ikke blot i køretøjer, men også til fods. Fra Viborg var der ankommet 50 dragoner, som skulle holde orden. Dagen før var skarpretter Seistrup ankommet for at overvåge opførelsen af skafottet. Rasmus blev kort før kl. 8:30 ført op ad trapperne, og den summen af snak, som kom fra den store folkemængde, forstummede. Der blev ganske stille. Rasmus talte med præsten og tog derefter plads med hovedet på blokken. Præcist kl. 8:36 faldt den tunge økse nøjagtigt, hvor den skulle, og hovedet var skilt fra kroppen. En af skarpretterens hjælpere løftede hovedet højt op. Kort efter brød solen igennem tågen, som havde ligget over pladsen. Rasmus blev anbragt i en simpel fyrretræskiste og kørt bort. Langsomt tømtes pladsen for mennesker. Tavsheden var påfaldende.

Blandt tilskuerne var der en dreng på 12 et halvt år. Han var bedstefader til drengen fra Nørre Onsild. I træsko var han gået de 7 km fra sit hjem i Vammen, hvor han boede hos sin stedmoder. Han havde mistet sin mor 9 år tidligere og sin far for halvanden år siden. I midten af september halvanden måned efter mordet i Klejtrup var hans far fundet død i et af udhusene på gården i Vammen. Der havde været noget underligt ved dødsfaldet, og i slutningen af året havde stedmoderen og gårdens karl opholdt sig i Viborg arresthus.

Gemmer optegnelserne fra Viborgs politi en afklaring af omstændighederne ved dødsfaldet?

Blev der i slutningen af sommeren 1879 begået tre mord i midtjylland inden for en radius af 7 km?